

Вивчення соціологічних проблем та методика формування соціологічних понять

Соціалізація – процес становлення особистості на основі засвоєння нею елементів культури та соціальних цінностей, що відбувається внаслідок перебування в певному соціальному середовищі шляхом свідомого впливу суспільства на психологію особи.

Формування вмінь та навичок:
готовності до свідомого соціального
самовизначення, знань про
суспільство, про різні сфери
суспільного життя, формування
свідомої соціальної позиції, що
характеризується громадянською
активністю, соціальною
відповідальністю, демократизмом і
гуманістичною спрямованістю.

Метод опитування, що використовується у вигляді інтерв'ю та анкетування – найпоширеніший серед методів вивчення суспільства. Інтерв'ю – це бесіда, що проводиться по певному плану та передбачає безпосередній контакт інтерв'юера з респондентом (опитуваним).

За технікою проведення інтерв'ю розподіляються на довільні – тривала бесіда без чіткою формалізації запитань та формалізовані – попередня детальна розробка послідовності та конструкції запитань з передбачуваними варіантами відповідей.

Вимоги до формулювання запитань:

уникати використання спеціальних термінів або сленгу; використовувати лише короткі формулювання; запитання не повинні бути багатозначними, тобто містити в собі два або більше за смислом запитань, на кожне з яких можна одержати незалежну відповідь;

слід уникати уточнюючих запитань, що підказують респонденту на очікувану відповідь; не бажано без крайньої необхідності використовувати вирази, що містять заперечення, запитання, що потребують особливої компетенції або поінформованості у будь чому задавати лише тим, хто може на них відповісти;

уникати будь-яких двохсмислених
слів або фраз; враховувати
можливий вплив фактору соціального
схвалення, самопрезентації; слід
достатньо конкретно визначати
часові та просторові координати
подій, що зацікавили; не потрібно
прагнути до зайвої деталізації
запитань; сенситивні (делікатні)
запитання вимагають непрямих
формулювань.

Тест в соціології – техніка вивчення та виміру складних якостей, що не піддаються спостереженню, а саме: якостей особистості, професійної групи. Функція тесту – діагностична, він є інструментом аналізу та самоаналізу, ефективним методичним засобом на уроках – практикумах „Оціни себе”.

Цікавим прийомом соціологічного дослідження є блицопитування учнів (міні - дослідження). У ряді випадків тестування або інтерв'ювання можуть поєднуватися з таким соціологічним методом обробки інформації як ранжування (розміщення за порядком), тобто визначення ГОЛОВНОГО.

Реконструкція соціальних типів
(метод реконструкції ідеальних
типів Макса Вебера). Ідеальний
тип – це масштаб співвідношення
з емпіричною реальністю,
визначення ментальних
характеристик створення ідеально
– типових реконструкцій
(традиційний підприємець).

прийоми: взяти інтерв'ю в учнів молодших класів і запротоколювати відповіді; написати звертання до джерел масової інформації; написати репортаж – цікавий та інформативний; записати репортаж на магнітофон; написати коментар до будь-якої події; публічно висловити свою думку в листі читача;

у відповідній заяві (клопотанні) до
відомства та представити свої
інтереси; скласти протокол
(зафіксувати результати
переговорів; написати вірші,
короткі історії, обговорити текст
радіо- або телепередачі;
випустити стінгазету (компактний
засіб інформації);

спроектувати плакат (публічну афішу); підібрати карикатури; скласти фоторяд (фотографія як об'єктивний документ; скласти діаграму (оптимальний спосіб демонстрації цифр); скласти графік (просте зображення сумісних зв'язків); підібрати дані статистики (джерело, яким користуватись обережно); проаналізувати актуальні політичні події.